

Hejsan alla barn!

Jag känner nog redan några av er. Men inte riktigt alla! Vem alla är ni?

Jag är Tiuku, och jag skriver brev till er den här veckan, för nu är det årets viktigaste vecka, Veckan för barnets rättigheter! Jag bor i Hoppsan-skogen med mina vänner och du får lära känna oss alla den här veckan.

Vet du vad det betyder att ett barn har rätt att höra till och bli hörd?

Det betyder två saker. För det första att alla får tillhöra en grupp eller ett samhälle och att ingen får uteslutas. Med ett samhälle avses människor eller djur som lever tillsammans enligt gemensamt överenskomna regler. Hoppsan-skogen är vårt samhälle, mitt och Fikes och ekorrens och kattens och ugglans och många andra trevliga djurs.

Rätten att bli hörd betyder också att du får berätta dina tankar och åsikter och att andra måste lyssna på dem. Också vuxna, eller i synnerhet vuxna. Det här ska vi öva på tillsammans den här veckan! Det ska bli roligt!

Med vänliga hälsningar,

Tiuku

P.S.

När jag nyss berättade för kompisarna vad jag skrev till er, frågade Fike varför måste det finnas regler i en svampskog. Fike gillar inte regler. Ugglan svarade att Tiuku sade inte en svampskog utan Tiuku sade ett sam-häl-le och i ett samhälle måste det finnas regler för att alla ska trivas, inte bara vissa. Jag vill att alla ska ha trevligt.

VECKAN FÖR
BARNETS
RÄTTIGHETER

Diskussionsuppgift:

Diskutera Fikes fråga! Varför måste det finnas regler? Vad finns det för regler i er grupp? Vad tycker barnen om reglerna och vill de ändra dem om de kunde? På vilka sätt kan barnen själva påverka vilka regler ni har?

Målarbilder:

Skriv ut bilder av djuren i Hoppsan-skogen på webbplatsen för Barnets rättigheter och färglägg dem tillsammans. Samtidigt kan ni prata om rätten att höra till och bli hörd. Vilka åsikter och tankar kan djuren ha? Hur berättar de om dem för varandra? Lyssnar de andra? Hur känns det när någon lyssnar ordentligt?

Följ Tiuku!

Ett av barnen är Tiuku och lekplatsen är Hoppsan-skogen. Alla invånare i Hoppsan-skogen måste följa Tiuku och göra samma saker som Tiuku gör. Varje deltagare får i tur och ordning vara Tiuku. Tiuku kan till exempel klappa händerna, lyfta händerna över huvudet, gå runt ett hinder, hoppa osv.

Hejsan barnen!

Vet ni vad, vi hade just ett möte!

Fike, Haren, Igelkotten, Hästen, Giraffen, Ugglan, Katten och Spindeln deltog. Och så jag förstås!

Temat för mötet var om vi i Hoppsan-skogen ska plantera äppel- eller körsbärsträd. Ugglan sa att äppelträd har starkare grenar när fåglar vill bygga bon. Fike var genast av samma åsikt och nickade med hela kroppen. Fike ser så rolig ut när den nickar! Giraffen sade att körsbären är godare och Fike nickade igen. Jag skrattade. Hästen gnäggade och ingen förstod vad den tyckte.

Spindeln sa att man i äppelträd kommer kan göra bättre spindelväv, och Katten sade att det spelar ingen roll för den, för den bryr sig inte om äpplen eller körsbär. Igelkotten sade tyst och blygt att den gillar körsbärspaj. Jag sade att jag har ett bra recept på en körsbärspaj. Haren sade inget, men man såg på dess min att den inte var nöjd. Jag gav Haren ett papper och den ritade ett äpple. Hästen gnäggade igen och åt det äpple Haren ritat.

Fike snurrade häftigt runt och visste inte längre vad den ansåg. Jag kramade Fike så att den skulle lugna ner sig.

Visste du att det hör till barnets rättigheter att vuxna ska beakta barnens åsikter i frågor som gäller dem? Ibland är det svårt att säga sin åsikt och då måste en vuxen hjälpa barnet.
Vad har du för åsikter? Vad kan hjälpa dig att uttrycka dem?

Vi i Hoppsan-skogen beslutade slutligen att plantera både äppelträd och körsbärsträd, och vi gör det tillsammans i övermorgon när det är Dagen för barnets rättigheter. Det var ett jättebra möte!

Hälsningar

Tiuku

Diskussionsuppgift

Diskutera tillsammans på vilka olika sätt ni kan uttrycka er åsikt (genom att prata, viska, teckna, skriva, leka ...). Blir du blyg när du vill säga vad du tycker? Hur kan man övervinna sin blyghet? Hur kan andra stödja barnet i att framföra sin åsikt? Vilket stöd vill barnen få av vuxna i sådana situationer?

Övning att lyssna

Ni sätter er i en cirkel eller på något annat lämpligt sätt, där alla har en bekväm ställning och ser varandra. Om ni vill, kan ni ta som rekvisita till exempel filter eller mjukisleksaker, som kallas säkerhetsfilter eller säkerhetskompisar och som ger varje barn ett eget säkert utrymme. Detta kan vara särskilt viktigt om det i gruppen finns blyga och tysta barn eller barn med erfarenheter som sårat dem.

Varje barn får i tur och ordning uttala sig om vad som helst. De andra barnen ska lyssna tyst och respektera barnets tur att uttala sig. Efter varje inlägg säger ni tillsammans: bra idé!

Som tecken på att det är någons tur att tala kan ni välja vilket föremål som helst som finns i klassrummet och som ges till det barn som står i tur att tala. Om barnet inte vill tala får det välja att vara tyst. När varvet har gått runt kan en vuxen ännu fråga om barnet nu vill tala.

En vuxen kan skriva ner barnens tankar till exempel på ett stort papper som är synligt för alla. Barnen kan slutligen rita teckningar på papperet. Om det är svårt för barnen att koncentrera sig enbart på att lyssna på andra, kan de rita på papperet redan under övningen.

Syftet med övningen är att ge varje barn en upplevelse av att deras tankar intresserar andra, varvid barnet upplever sig vara en del av gruppen.

En drömdag

Planera tillsammans med barnen genom att teckna, måla, pyssla, bygga eller forma en drömdag där barnets rättigheter tillgodoses. Ni kan samtidigt tala om barnets rättigheter och barnens tankar om dem. Vuxna kan skriva ner barnens tankar.

Ni kan genomföra drömdagen på torsdagen som är Dagen för barnets rättigheter eller vid någon annan tidpunkt som ni särskilt kommer överens om.

Hej igen barnen!

Vi i Hoppsan-skogen har redan förberett morgondagens firande av Dagen för barnets rättigheter! Jag har bakat körsbärspaj och äppelpaj och Haren bakade en morotskaka.

Men sedan försvann glasyren på Harens morotskaka! Först fanns den på kakan, och kakan såg fin och glänsande ut – men plötsligt var hela glasyren borta!

Jag och Fike lovade vara detektiver och ta reda på vad som hade hänt.

Vi upptäckte att det fanns tassmärken på marken. Vi följde efter dem och hittade Katten som tagit en middagslur och låg som ett nystan i en låda. Katten hade tvättat sina tassar rena, men i mustaschen hade den vit glasyr!

Katten erkände genast. Den hade sett kakan, och eftersom glasyr är det bästa den vet, hade den slickat i sig glasyren utan att tänka på saken. Fike sade till Katten att det var elakt gjort och Katten blev förvånad. Katten hade aldrig tänkt att någon skulle bli ledsen om den åt glasyren redan nu.

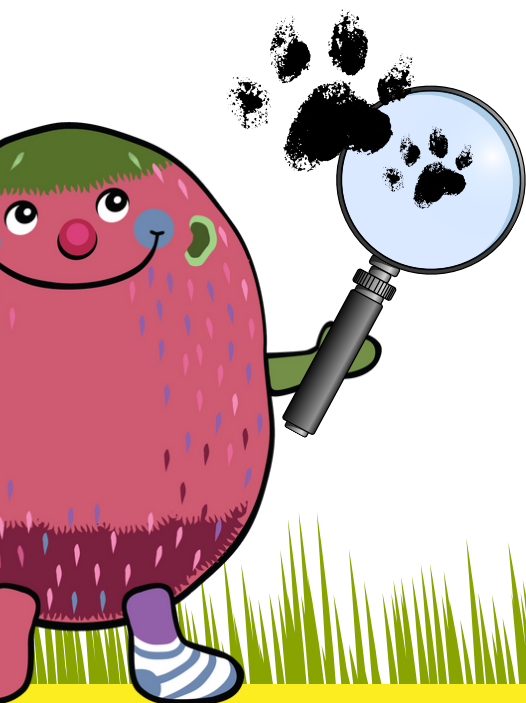
Vi kom överens om att Katten skulle följa med till Haren och baka en ny kaka. Katten bad om ursäkt och Haren sade att den hade blivit arg, men det kändes trevligt att Katten bad om ursäkt.

Det är verkligen viktigt att man tar hänsyn till andras känslor och ber om ursäkt, också om man inte på flit ville såra någon! Det är också viktigt att ingen på egen hand börjar äta sådana läckerheter som är avsedda för alla.

Men gissa vad? Haren var snäll och gjorde dubbelt glasyr så att Katten kunde äta enbart glasyr på festen. Katten var så lycklig att den började spinna och lovade att vänta till i morgon!

Hälsningar

Tiuku

Diskussionsuppgift

Varför är det så viktigt att be om ursäkt? Hur känns det att be om ursäkt? Och hur känns det när någon annan ber dig om ursäkt? Måste vuxna också be om ursäkt? I vilka situationer bör man be om ursäkt?

En vuxen kan säga att en ursäkt stärker vänskapen och gör att båda sidor mår bättre. Det är viktigt att tala om för barnen att det inte betyder att ett barn är elakt eller misslyckat om det ber om ursäkt, och att det ofta kan kännas svårt att be om ursäkt och att man kan göra det i sin egen takt.

En vuxen kan ge exempel på situationer där det är bra att be om ursäkt:

- när man har sårat någon eller gjort någon ledsen.
- när man har söndrat något eller tappat någon annans egendom.
- när man själv anser att man har handlat fel mot en kompis.

Djuren i Hoppsan-skogen

En fysisk övning som det lönar sig att utföra i en sal eller något annat stort rum, om det är möjligt. Barnen delas in i grupper med cirka 5 barn i varje grupp. För varje grupp utses ett eget djur i Hoppsan-skogen. Djuren kan vara exempelvis ugglor, harar, ekorrar, björnar, hästar, igelkottar, katter och grodor.

Varje barn får veta vilket djur det är, men inte vilka andra som är samma djur. Barnen ska låta och röra sig i rummet på samma sätt som deras djur brukar låta och röra sig.

Gruppmedlemmarna bör söka sina egna gruppmedlemmar genom att lyssna på andras röster och genom att iaktta andra och samla sig till en egen grupp.

Slutligen kan grupperna börja på nytt och byta roller om de så önskar.

Detektivlek för mindre

En vuxen säger högt en sak som finns i rummet där ni är. Sakerna kan vara lätta att hitta, till exempel "penna", "blytlås", "tå", "hästsvans" eller "lampa" eller svårare att hitta eller till och med gömda saker, till exempel "pappersklämma", "bild av Tiuku", "staty" eller "bokstaven ö". Barnen rör sig i klassrummet smygande och letar efter det ord som en vuxen sagt. Varje gång ett barn hittar den sak som ska sökas, pekar barnet på det och säger det tyst. När en vuxen säger "Stop", slutar letandet och säger nästa sak som ska sökas.

Detektivlek för större

Deltagarna sitter in cirkel. Ledaren sitter i mitten och har till uppgift att hitta på och berätta saker om en okänd person som har tappat sitt minne. När polisen undersöker saken, hittar polisen i personens kläder t.ex. en tågbiljett, en fröpåse, ett fotografi osv. På basis av föremålen ska deltagarna lösa hurdan den person är som tappat minnet. Uppgiften kan också lösas i små grupper. Vilka olika slutsatser drar ni? Berätta för varandra vilka uppfattningar ni fick om personen utifrån de ledtrådar ni fick. (Källa: Koulukino)

Trevlig Dagen för barnets rättigheter!

Idag firar vi barnens dag! Bara för att ni är så fantastiska varenda en! Alla är ni olika, men alla är ni underbara.

Vi i Hoppsan-skogen är också alla olika, men ändå har vi jättekul tillsammans.

I dag ska vi ordna en fest! Giraffen och Hästen ansvarar för dekorationerna, eftersom de når högre upp än vi andra. Ugglan flyger runt och ger alla råd och Haren studsar hit och dit och för saker till olika platser. Fike har redan blåst fyrtio ballonger!

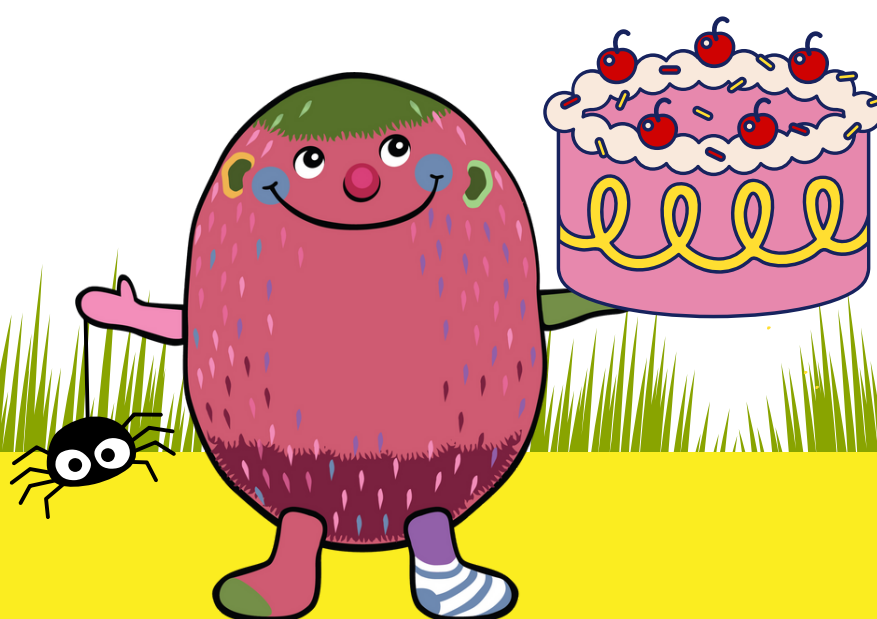
Ni anar inte vilken fin och glänsande festlig spindelväv Spindeln hade vävt! Sedan råkade Katten i misstag med svansen lite söndra spindelväven och det blev nästan gräl mellan Katten och Spindeln, men som tur märkte Ugglan saken och fick dem att lugna ner sig. Ugglan sade att Spindeln kunde väva spindelväven högre upp och att Katten lovade vara noggrannare med var den rörde sin svans. Till slut frågade Katten efter att den rengjort sin svans om den kunde hjälpa Spindeln.

Katten är lite tanklös ibland, men den är ändå en trevlig kompis som förstår att på ett verkligt fint sätt be om ursäkt. Dessutom är Kattens svans väldigt lång och yvig samt stilig.

Snart får vi äta äppelpaj och körsbärspaj samt morotskaka och glasyr. Alla gillar lite olika saker och därför har vi många olika slags läckerheter. Vilken slags kaka gillar du?

Hälsningar

Tiuku

Diskussionsuppgift

Prata om barnets rättigheter tillsammans.

- Varför finns de?
- Varför är det viktigt att vuxna ser till att barnets rättigheter tillgodoses?

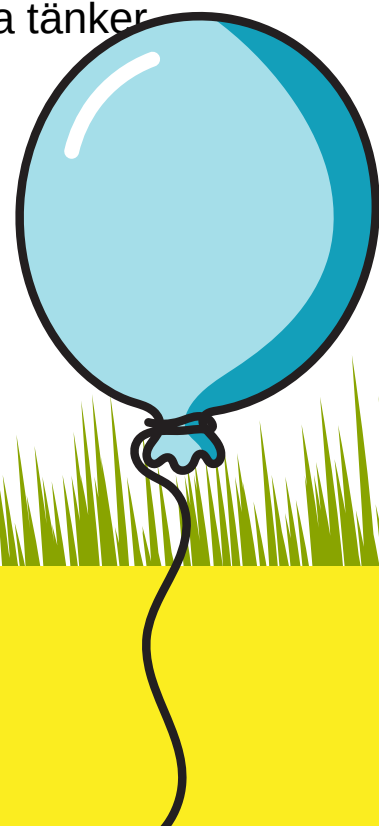
En vuxen kan säga att barnets rättigheter är regler som vuxna har kommit överens om tillsammans för att alla barn ska ha det bra och att alla måste följa dem. Till barnets rättigheter hör bland annat att barnen ska skyddas och att man ska lyssna på dem, att barnets bästa ska beaktas och att barnen ska få vila och leka. Ni kan utnyttja den diaserie som finns i skolmaterialet för lärare.

Lapsen oikeuksien juhla

I dag firar vi Dagen för barnets rättigheter! Ni kan planera och ordna en liten fest tillsammans med barnen och låt barnen besluta om så många saker som möjligt: festprogrammet, klädseln, serveringen. I likhet med tidigare år kan ni laga ett vimpelband med barnets rättigheter. På ena sidan av vimpelbandet kan barnet rita sin egen bild och på den andra kan ni rita eller skriva barnens önskemål eller exempelvis barnets rättigheter.

Lyssna också på sången om barnets rättigheter (på finska) och delta i sången. Orden i sången om barnets rättigheter, noterna, sången i form av en inspelning och en musikvideo som barnen gjort med tillhörande danskoreografi finns på [webbplatsen för Veckan för barnets rättigheter](#)

Om ni vill och hinner, kan ni promenera tillsammans i närheten av er enhet för småbarnspedagogik. Hur många finska flaggor ser som ni flaggar för att fira barnets rättigheter? Under promenaden kan ni till exempel diskutera vad barnen hemma tänker berätta för sina föräldrar om barnets rättigheter.

Tiukus mindfulness

En vuxen läser övningen högt för barnen. Övningen hjälper er att koncentrera både på era egna känslor och på andra människor.

- Inta en bekväm ställning. Du kan sitta eller ligga.
- Välj i rummet en sak som du tittar på. Det kan vara vilket föremål eller vilken yta som helst.
- Fäst all din uppmärksamhet på det du har valt. Titta på det som om du ser det för första gången och tänk i tysthet på det. Hur ser det ut? Hurdan yta har det? Vilka färger har det?
- Håll blicken fortfarande på samma plats, men var samtidigt uppmärksam på vilka ljud du hör. Du kan välja ett enskilt ljud eller lyssna på alla ljud som du hör omkring dig. Lyssna på ljudet som om du hör det för första gången. Vad hör du? Är det ett vanligt eller ovanligt ljud? Är ljudet kraftigt eller tyst? Är ljudstyrkan densamma eller varierar den? Kom ihåg, du ska själv inte säga något högt.
- Håll blicken fortfarande på samma plats och fortsätt att lyssna på ljud, men var samtidigt uppmärksam på vad din kropp känner. Känner du någonstans något? Vad då? På vilken plats? Känns det trevligt eller obehagligt? Tänk tyst på vad du känner utan att säga något högt.

Avsluta under en vuxens ledning med att diskutera hur övningen kändes.

Hej igen en gång alla barn!

Jag hoppas att ni har haft en riktigt rolig Veckan för barnets rättigheter!
Minns ni vad temat var den här veckan? Precis!
Barnets rätt att höra till sin gemenskap, men också att bli hört!

Det betyder både att ni får vara en del av någon grupp och att ingen får uteslutas, och att man ska lyssna på er och era tankar.

Precis alla kan bidra till att alla har trevligt. Ni kan lyssna på andra och ifall någon är blyg och inte vågar delta i leken be att den kommer med, eller om någon så föredrar låta den i lugn och ro bara titta på.

Igelkotten är till exempel sådan att den ofta är blyg, och därför man måste uppmuntra den att prata med andra. Om den blir rädd rullar den ihop sig till en taggig boll, och därför tror somliga att den är ovänlig, men egentligen är den bara blyg. Men den är ändå en mycket viktig vän i Hoppsan-skogen!

Haren studsar hit och dit och ibland känns det som om den inte lyssnar på någon, men visst lyssnar den när du själv lyssnar på den. Och Katten är en riktigt lustig kompis, den förstår inte alltid att den inte alltid kan göra som den vill, men Katten lär sig hela tiden bättre att ta hänsyn till andra.

Alla är bra typer på sitt eget sätt, precis som ni också!

Jag skickar en stor och burrig kram till er! Vi ses nästa år under Veckan för barnets rättigheter!

Hej till dess!

Tiuku

Diskussionsuppgift

Vad har ni den här veckan lärt er om barnets rättigheter?

Vad betyder det att höra till en grupp? En vuxen kan berätta att känslor av utanförskap är vanliga hos alla människor och dessa känslor kan vara mycket otrevliga. Hur kan man påverka andras känslor av utanförskap? Eller om du själv känner utanförskap? Vad kan du göra åt saken?

Och vad innebär det att barnen ska få synas och höras? Vem ska höra och lyssna på barnets tankar och åsikter? Hur kan barn framföra sina tankar och åsikter?

Jag är underbar

För att ett barn ska må bra är det viktigt att barnet accepterar sig självt precis som det är. Övningen "Jag är underbar" främjar ett barns förmåga att se det goda i sig självt och acceptera sig själv. Övningen kan genomföras i klassrummet eller till exempel i samband med vilopausen.

Övningen har publicerats också i Veckan för barnets rättigheter 2023 i Tiukus brev. En vuxen styr barnen med sin lugna röst.

- Slut ögonen.
- Lyft upp din ena hand ovanför huvudet och rita dina konturer först på ena sidan och sedan på den andra sidan. Rita ditt huvud, dina axlar, dina händer, dina sidor, dina fötter.
- Till sist ska du med båda händerna krama dig själv och säga: "Jag är underbar."
- Slut ögonen och andas djupt.
- Fantisera nu att du är Tiuku, Fike eller vilket djur som helst från Hoppsan-skogen.
- Rita igen din kontur med din hand först på ena sidan och sedan på den andra sidan.
- Fantisera hur din regnbågsfärgade, mjuka päls, din röda, runda mage, alla dina färggranna fjädrar eller fjäll glittrar, glänser eller glöder och hur underbara de känns under händerna.
- Lägg händerna runt dig i en kram och säg för dig själv: "Jag är underbar."
- Slut ögonen och andas djupt.

